

ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ПРИКМЕТНИКОВИХ ТА ІМЕННИКОВИХ ТЕРМІНІВ-СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У СФЕРІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Липко І.П, кандидат філологічних наук (м. Харків)

Навчання студентів-юристів перекладу у галузі міжнародного права потребує, зокрема, аналізу особливостей передачі українською мовою англomовної юридичної термінології. Оскільки головні труднощі пов'язані з перекладом термінологічних словосполучень, з оригінального англomовного джерела [1], присвяченого Європейському праву, ми відібрали 150 прикметникових та іменникових термінологічних словосполучень для подальшого аналізу способів їх перекладу українською мовою. Ці терміни ми розподілили за структурним критерієм на двослівні, трислівні та багатослівні, які далі розподілили на групи, відповідно до частин мови, що входять до їхнього складу. Для їх позначення ми використовували умовні позначення: *N*– іменник, *Adj*– прикметник, *prep.* – прийменник, *art*– артикль. За результатами аналізу було сформульовано висновки, деякі з яких стисло подано далі.

Більша частина двослівних прикметникових словосполучень (44%) побудована за

моделлю *Adj + N*. Оскільки ця модель збігається з відповідною структурою в українській мові, найчастіше під час її перекладу використовувалося калькування (83%), наприклад, *binding jurisdiction* – *обов'язкова юрисдикція*. У тих випадках, коли калькування спричинювало утворення словосполучень, які порушували норми української мови, застосовувалась перестановка слів (6%), наприклад, *agreement provisions* – *пункти угоди*. Якщо термінологічні словосполучення потребували додаткової експлікації, то вживалося додавання слова, наприклад, *Dutch customs* – *голландські митні органи*.

Під час перекладу трислівних прикметникових словосполучень, що ґрунтуються на моделі *Adj + N + N*, найчастотнішою є трансформація перестановки, оскільки в українській мові їм відповідають словосполучення, що побудовані на моделі *N + Adj + N*, наприклад, *international law obligations* – *зобов'язання міжнародного права*.

Переважає більшість іменникових двослівних словосполучень мають структуру «*N + N*» і більше половини з них (57%) перекладалися за допомогою калькування із заміною першого іменника на прикметник, наприклад, *customs duties* – *митні збори*. У разі збереження частин мови, найчастіше застосовувалась перестановка слів (наприклад, *treaty provisions* – *положення договору*) та перестановка слів у поєднанні з додаванням для збереження норм української мови: *import tax* – *податок на імпорт*.

Іменникові трислівні термінологічні словосполучення моделі *N1 + prep (of) + (art) + N2* найчастіше перекладалися за допомогою видалення слів, оскільки використання прийменників для передачі відмінків, так само як і артиклів, є невласивим українській мові. При цьому компонент *N2* перекладається відповідним іменником у родовому відмінку, наприклад, *field of application* – *сфери застосування*; *entry into force* – *набуття чинності*. Однак, в одному з випадків застосовувалось калькування, під час якого відбулася заміна прийменника *to* прийменником, властивим українській мові («до»): *access to information* – *доступ до інформації*. Крім того, в одному випадку одночасно

застосовувались додавання та вилучення слів, для більш точної передачі змісту та видалення непотрібних для норм української мови компонентів. Наприклад: *guarantor of treaty* – *гарант дотримання договору*.

Багатослівні (більше трьох слів) словосполучення, не калькуються, а передаються за допомогою додавання, вилучення та перестановки слів або їх комбінацій. Це пов'язано з неможливістю зберегти в українській мові структуру словосполучення англійської мови при наявності в ньому багатьох компонентів, що спричинює зростання кількості відмінностей між нормами двох мов.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Craig P. EU Law – Text, Cases and Materials / Paul Craig, Grainne De Burca. – Oxford University Press, 1998. – 168 p.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ №2

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

МІЖУНІВЕРСИТЕТСЬКОГО НАУКОВО-ПРАКТИЧНОГО СЕМІНАРУ

**«Іншомовна комунікативна компетентність
у фаховій діяльності»**

Харків, 27 листопада 2018 року

Харків 2018

ЮРИДИЧНИХ ВУЗІВ НА ОСНОВІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ.....	33
Ковальчук Н.М., Скрипльова В.В. ХАРАКТЕРИСТИКИ АНГОМОВНИХ ТЕРМІНІВ У СФЕРІ РЕКЛАМИ КОСМЕТИЧНИХ ЗАСОБІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ.....	37
Колбіна Т.В. КОМУНІКАТИВНО-ДІЯЛЬНІСНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ДОСВІДУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ.....	40
Краснова Н.В., Сорокіна Г.М. АРГУМЕНТАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ВАЖЛИВИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНІХ СПІВРОБІТНИКІВ ПОЛІЦІЇ.....	44
Курінна С.Д. ВАЖЛИВІСТЬ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	50
Левашов О.С. СОЦІОКУЛЬТУРНА КОМПЕТЕНЦІЯ ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФАХОВОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	54
Липко І.П. ПЕРЕКЛАД АНГЛОМОВНИХ ПРИКМЕТНИКОВИХ ТА ІМЕННИКОВИХ ТЕРМІНІВ-СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У СФЕРІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА.....	57
Лук'янова Т.Г. ВИКОРИСТАННЯ АУДІО- ТА ВІЗУАЛЬНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНІЙ МОВИ.....	59
Малєєва Т.Є. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ, ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	61